

més barats, juntament amb malfactors, tafurs i altres gents de malviure. Cal a més tenir en compte, que la vila era envoltada per la murada i els portals es tancaven al capvespre. Era, doncs, quelcom més que una font, gràcies al trànsit era un lloc d'entrada de persones, mercaderies, notícies i idees, també un espai d'oportunitat per al negoci i els beneficis.

Però convé precisar ara qui era el tal en Company, que dona nom a la font. Ja d'entrada, per tal de fer defugir els dubtes que s'hi presenten cal advertir –i amb açò sembla que la sort ajuda- que mai en tota la història de la vila, a cap veïnatge, cens o recompte de població, ha aparegut inscrita persona amb eixe cognom. Així doncs, la identificació esdevé irrefutable. Només n'apareix un registrat com veí de la vila en el Cens de 1510.

El Cens de 1510 va estar confeccionat en compliment del manament de les corts de la Corona d'Aragó, reunides a la vila de Montsó, durant el regnat del rei Ferran el Catòlic, de fer una relació de focs –cases- de tots els llocs habitats dels estats de la Corona. Ha estat un document publicat i molt comentat per diversos historiadors, però per al present treball s'ha fet servir el que es guarda a l'Arxiu del Regne de València, Reial, 514. En concret, el manifest de les Coves es fa en 12 d'octubre de 1510, i aquí és on apareix el nostre personatge: mossèn Guillem Company –sense que sapiguem res sobre ell per ara- era un dels cinc preveres de l'aleshores parròquia de les Coves, la que avui coneixem com l'església vella.

Hom pensa que paga l'esforç de reproduir ara l'esmentat cens a mena d'homenatge a tots aquelles i aquells covarxins que van estar els autors del topònim que encara perviu. El document recull la identitat dels noranta quatre caps de casa que aleshores formaven el poble, als que tot aplicant els coeficients usuals 4 i 4'5, ens donen una població

mínima d'entre 376 i 423 habitants. Resta només advertir que ha estat alterat una mica el tenor literal del document en ordenar alfabèticament la relació per tal de procurar una més ràpida i clara localització dels cognoms.

Dicto die XII octobris.

Lo magnifich Miquel Valls, donzell y habitador de la vila de Sent Matheu, procurador constituït del reverent frare Anthoni Jiner, comanador major de muntessa e de sent Jordi de la comanda de les Coves, consta de dita procura ab carta reebuda per lo discret en Johan Conill, notari, al VI del present mes d'octubre dit any (M)DX, havent plen poder en aquell, e present lo reverendissimo senyor mestre de muntesa jura etc... e feu lo manifest de les Coves següent:

ALBERT, Nicolau
 ANDREU, Anthoni
 ANDREU, Guillem, vda. D'en
 ANGLÈS, Johan
 ANYÓ, Bernat
 ANYÓ, Berthomeu
 AUZINA, Nicolau, vda. de
 AVINENT, Gabriel
 AYMERICH, Antoni
 AZNAR, Pere, i MIRALLES, Pere
 BOIX, Antoni
 BOIX, Berthomeu
 BOIX, Gabriel
 BOIX, Rafael, qº, muller d'En
 BOXADERS, Antoni, vda. De N'
 CARDONA, Guillem, sastre
 CARDONA, Pere
 CARDONA, Vicent, peraire
 CASSANOVA, Johan de
 CERDÀ, Berthomeu, i Johan, son fill
 CERDÀ, Johan
 CERVERA, Miquel, menor
 CONILL, Jaume, vda. de, i CONILL, Perot, son fill
 CONILL, Johan, notari
 CONILL, Pere
 COSTELLA, Pere, sabater
 CUQUALLA, Guillem
 CUQUALLA, Gabriel
 CUQUALLA, Jaume
 CUQUALLA, Pere
 EBRÍ, Guillem
 EBRÍ, Jaume